

AUSTRALIAN HIGH COMMISSION
NUKU'ALOFA

PRESS RELEASE

9 June 2020

Tokoni 'Aositelelia ngaahi famili uesia lolotonga 'a e COVID-19

Kuo toe foaki 'e 'Aositelelia ha AUD \$203,000 ke tokoni ki he ngaahi fiema'u 'a e kakai fefine mo e longa'i fanau 'oku uesia mei he nunu'a 'o e COVID-19 'I Tonga ni. Ko e kongani 'I he fatongia mo e tokoni 'a 'Aositelelia ki Tonga ni felave'I mo e faingata'a ni.

Na'e tuku atu 'a e tokoni fakapa'anga ko eni ki he Polokalama 'a e kakai fefine 'o e pasifiki ko e Pacific Women Shaping Pacific Development) 'aia 'e foaki mei ai 'a e tokoni ki he ngaahi senita ngaue 'e tolu 'oku felave'I honau fatongia mo hono malu'I 'a e kakai fefine mo e longa'I fanau 'o kau ai 'a e Women and Children's Crisis Centre (WCCC), Tonga National Centre for Women and Children (TNCWC) mo e Family Protection Legal Aid Centre (FPLAC).

Ko e hokohoko atu pe eni mei he va fengau'e'aki lelei 'a 'Aositelelia mo e ongo senita ngaue ma'ae kakai fefine mo longa'I fanau (WCCC & TNCWC) pea 'e hoko atu 'ene poupu ki hono fakahoko 'a e ngaahi fale'i mahu'inga mo e polokalama fakaivia faka'ekonomika 'a e kakai fefine 'I Tonga ni. 'Oku kau 'a e ngaue ke toe lahiange 'a e 'ilo felave'I mo e ngaahi palopalema 'o e ta moe fakamamahi 'I 'api 'I hono 'inivesi 'I he tokoni fakapa'anga koeni.

Na'e fakaha 'e he Talafekau Lahi 'a 'Aositelelia, Adrian Morrison, lolotonga 'a e faingata'a 'oku tofanga ai 'a e Tonga ni mo mamani 'I he ngaahi 'aho ni (COVID-19)'oku 'alu ke toe tokolahiangi 'a e uesia mei he ta mo hono fakamamahi'I 'a e kakai fefine mo e longa'I fanau. Pea 'I he ngaue ke taliteke'I 'a e palopalema ni, 'oku faingata'a ke ma'u ha ngaahi founa ke ne solova 'a e tupulaki 'a e fakamamahi tautefito ki he ngaahi fakamamahi 'oku hoko 'I 'api. 'Oku makatu'unga ai 'a e toe fakalahiangi 'e 'Aositelelia 'ene tokoni moe poupu lolotonga 'a e taimi faingata'a koeni.

'E tokoni eni ki hono fakalelei'i 'ehe WCCC 'ene ngaue 'I he vahefonua 'Eua mo 'ene sino'I pa'anga tokoni ki he kakai kumi tokoni ki he senita, 'aia 'oku tufa e tokoni ki he ngaahi famili 'oku uesia he taimi faingata'a ko eni. 'Oku kau kiai mo hono fakalahi 'a e tokoni ki he ngaue fakafeauloto mo e fale'I ki he komiuniti pehee ki hono fakalelei'i honau 'ofisi ngaue 'I 'Eua.

Ko e tokoni ki he TNCWC, 'e ngaue'aki ki hono fakalahi 'a e poupu kia kinauotlu 'oku nau kau mai ki he'enau polokalama fakaivia faka'ekonomika 'a e kakai fefine (Women's Economic Empowerment program), 'o fakatatau ki he tu'unga 'oku 'iai 'a e ngaahi uesia tupu mei he COVID-19. 'Oku kau ai 'a e polokalama ako 'oku fakafou 'I he mitia fakasosiale mo e naunau ako kia kinautolu 'oku kau kiai.

Ko e 'inasi 'o e senita FPLAC ke fakapa'anga 'a e ngaahi ngaue fealve'I mo e nunu'a 'o e COVID-19 kau ai hono fakatokolahi 'a 'ene kau ngaue koe'uhi koe toe lahiange 'a e ngaue ke fakahoko.

'Oku tokoni 'a 'Aositeleia fakafou 'I he'ene polokalama ma'ae kakai fefine 'I he pasifiki, (Pacific Women) ki he ngaue 'oku fakahoko 'ehe WCCC felave'I mo e ta mo e fakamamahi 'a e kakai fefine 'I Tonga ni, koe ngaue 'a e TNCWC ki hono fakaivia faka'ekonomika 'a e kakai fefine, mo e ngaahi fatongia 'oku fakahoko 'e he FPLAC ko e senita ke tokoni fakalao ki he malu 'a e famili. – ENDS